10.9.2024

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

ELISAN LAUSUNTO VALKOISEEN KIRJAAN

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Elisa Oyj:ltä (Elisa) lausuntoa Valtioneuvoston selvityksestä (E 42/2024 vp; myöh. selvitys) komission valkoiseen kirjaan digitaalisen infrastruktuurin tarpeista. Elisa kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja esittää kunnioittavasti seuraavaa

Tausta ja komission ratkaisuehdotukset

EU-komissiolla on perusteltu huoli toimialan taloustilanteesta ja investointikyvykkyydestä sekä verkkojen saatavuudesta. Valkoisessa Kirjassa on oikein tunnistettu, että teleyritysten investointikyvystä on pidettävä huolta.

Komissiolla on vahva usko muutaman ison eurooppalaisen teleoperaattorin malliin ja EU-laajuiseen päätöksentekoon. Tämä ehdotetaan toteutettavaksi sääntelyä lisäämällä, joilla vaikutettaisiin jopa markkinoiden rakenteisiin.

Elisan näkemys Valkoisesta kirjasta

Toimialan EU:n sääntelykehyksen tulisi hyödyttää pitkällä aikavälillä eurooppalaisten kuluttajien hyvinvointia ja yritysten kilpailukykyä. Tätä tukee se, että eurooppalaisilla on laadukkaat verkot ja Eurooppa on maailman kärjessä datan käytössä sekä sen nopeudessa. Elisa näkee, että seuraavat periaatteet tukevat tätä kehitystä:

1. Regulaation keinoin ei edistetä toimialan konsolidaatiota

   Yhtiöitä on mahdollista ostaa markkinaehtoisesti. Jos Euroopassa olisi vain muutama operaattori, Suomen edistyksellisyys verkkojen laadussa ja kattavuudessa sekä rajattoman datan tarjonnassa vaarantuisi.

2. Tasapuolinen regulaatioympäristö (level playing field) ja vähempi sääntely luovat kilpailukykyä

   Valitettavasti Valkoisessa Kirjassa ollaan ehdottamassa uutta ja epäselvää lisäsääntelyä.

   Perinteisesti EU on kohdistanut sääntelyn teleyrityksiin. Tätä sääntelyä tulee vähentää, jotta kaikilla samoilla markkinoilla toimivilla olisi jatkossa yhtäläiset

oikeudet ja velvollisuudet. Monimutkaista sääntelyä tulee myös selkeyttää ja yksinkertaistaa.

3. Taajuussääntelyn tulee tukea kasvavaa datansiirtoa

   Muiden jäsenvaltioiden tulisi ottaa käyttöön ”Suomen taajuusmalli”, jolloin jaetaan mahdollisimman paljon taajuuksia nopeasti ilman kohtuutonta rahastusta. On tärkeää, että taloudelliset voimavarat kohdistetaan verkon rakentamiseen, ei korkeisiin huutokauppamaksuihin. Jotta näin olisi jatkossakin, niin päätäntävalta taajuuksista tulee säilyttää kansallisella tasolla.

4. Palvelut ja infrastruktuuri yhdessä ovat toimiva kokonaisuus

   Valkoisessa Kirjassa esitetyt ehdotukset European Core Network Operaattori -markkinan luomisesta tai ns. country of origin -lainsäädäntöperiaatteen käyttöönotosta eivät ole ratkaisuja Euroopan haasteisiin. Tällaiset lainsäädännöllä toteutetut rakenteelliset muutokset voisivat johtaa palvelu- ja infrastruktuuritasojen eriytymiseen, ja sitä kautta niiden hyötyjen menettämiseen mitä palveluiden ja infrastruktuurin muodostamalla kokonaisuudella on saavutettu ja voidaan saavuttaa.

   Palveluiden ja infrastruktuurin muodostama kokonaisuus on mahdollistanut innovatiivisten ratkaisujen aikaansaamisen (kuten Elisan innovoimat rajoittamattoman datan liittymät) sekä verkkojen laadulla ja kattavuudella kilpailun.

5. Verkkoanalytiikan ja tekoälyn hyödyntämismahdollisuudet tulee turvata verkoissa

   Datamäärien lisäännyttyä verkossa ja toisaalta edistyksellisempien palveluiden tarjonnan mahdollistamiseksi, on välttämätöntä, että lainsäädäntö ei aseta tarpeettomia rajoitteita verkkoanalytiikan ja tekoälyn hyödyntämiselle verkon toiminnassa.

6. Verkon rakentamisedellytyksiä tulee parantaa esimerkiksi lupa- ja sijoittamiskäytäntöjä yksinkertaistamalla ja nopeuttamalla.

   Teleyritysten investointeja tehostaisi merkittävästi, mikäli verkonrakentamiseen liittyvät kunnalliset lupa- ja sijoittamiskäytännöt saataisiin yksinkertaistettua ja nopeutettua. Tällä hetkellä kunnilla on hyvin poikkeavat käytännöt, jotka merkittävästi hidastuttavat verkonrakentamista. Lisäksi julkishallinnon omistamiin kiinteistöihin ja rakennuksiin tulisi voida maksutta sijoittaa erilaisia verkkoelementtejä. Tulevan Gigabit Infrastructure Actin kansallinen toimeenpano tarjoaa hyvät mahdollisuudet verkonrakentamisedellytysten parantamiseen. Kunnallinen itsehallinto ei ole este lupakäytäntöjen yhtenäistämiseen.

Kunnioittavasti

Anne Vainio
Lakiasiainjohtaja, Elisa Oyj